

Feltrapport fra rejsen til Nordøstgrønland 2006

Villaen / Danmarksminde i Danmarkshavn juli 2006.

Det er nøjagtig 100 år siden, at "Danmark-ekspeditionen 1906-08" etablerede sin base på det sted, der 17. august 1906 fik navnet Danmarkshavn. Det gamle ekspeditionshus, "Villaen", senere omdøbt til "Danmarks Minde", eksisterer fortsat, men er stærkt truet af indtrængende fugt. En bevaringsindsats er nødvendig.

I sommeren 2006 har NANOK – efter anvisning fra Grønlands Nationalmuseum & Arkiv i Nuuk – gennemført en akut dræning samt udarbejdet en fuldstændig tilstandsrapport inklusive forslag til fremtidig sikring af Villaen, der er det ældste beboelseshus af europæisk herkomst i Nordøstgrønland. Læs mere om dette og Nanoks øvrige projekter i sommeren 2006 i rapporten.

16. feltsæson

Indledning

Nordøstgrønlandsk Kompagni NANOK har gennemført sin 16. feltsæson. Vi er godt tilfredse med resultatet til trods for at vanskelige isforhold i nordområdet hindrede os i at nå nogle af vore mål der. Vi har haft to felthold i Nordøstgrønland i sommeren 2006. Et Nordhold med fire deltagere i Danmarkshavn og et Sydhold med tre deltagere på Ella Ø. Læs holdenes beretninger senere i denne rapport.

Det var i 2003, at Grønlands Hjemmestyre opfordrede NANOK til at opbygge en ny registrant over de gamle hytter fra fangstmandsperioden 1908-60. Et projekt omfattende omkring 320 forskellige geografiske lokaliteter fordelt over en 600 km vidtforgrenet kyststrækning i Nordøstgrønland. I dag, fire år senere, har vi besøgt over 290 lokaliteter – eller over 90 % - og opbygget omfattende dokumentation, herunder GPS-data, fotos og målskitser. Materialet er hvert år videregivet til Grønlands Nationalmuseum & Arkiv i Nuuk. NANOK vil nu revurdere målsætning og strategi for de resterende lokaliteter.

Men istandsættelsen af hytterne, er det et afsluttet kapitel for NANOK? – har man spurgt os.

Nej - så afgjort ikke! Den grundlæggende ide bag NANOK har lige siden starten i 1991 været bevarelsen af hytterne i Nordøstgrønland. Bevaringsindsatsen blev sat i bero for at efterkomme Hjemmestyrets ønske om en ny hytteregistrant. Nu er registranten ved at være på plads, og dermed er NANOK klar til at genoptage renoveringsarbejdet - med Hjemmestyrets godkendelse.

Det har i øvrigt aldrig været NANOKs ønske, at samtlige hytter skal renoveres. Tværtimod. Allerede i 2001 udarbejdede vi for Direktoratet for Miljø og Natur (DMN) i Nuuk en prioriteringsliste, der anbefalede istandsættelse og løbende vedligeholdelse af blot 60-75 udvalgte hytter og stationer. I dag udgør den nye registrant et perfekt redskab for en revurdering af anbefalingen. Der er såmænd hytter nok til alle interessegrupper, også til fredningsentusiastene, for der vil fortsat være 200-250 bygninger, der kan overlades til naturens vilkår. Prioriteringslisten udpegede i øvrigt også ca. 30 lokaliteter med særlig, historisk værdi, fx Alabamahuset på Shannon og Villaen i Danmarkshavn, som har behov for særlig beskyttelse.

NANOKs vision er fortsat, at de istandsatte hytter skal fungere som levende kulturminde. Så tæt som muligt på deres oprindelige, unikke udseende samt fuldt anvendelige og offentligt tilgængelige til glæde og gavn for enhver; det være sig forskere, turister, Siriusmænd og naturligvis lokale folk fra Ittoqqortoormiit. Det er netop gennem jævnlig brug, at hytterne bedst bevares, og det har aldrig været gode tone at sætte lås på hytterne i Nordøstgrønland.

NANOK takker først og fremmest vor sponsor Aage V. Jensens Fonde for aldrig svigtende tillid og støtte.

Vi retter også en varm tak til rækken af privatpersoner, der hver for sig har ydet støtte og vist positiv interesse for vort arbejde. Sluttelig en stor tak til vore samarbejdspartnere samt til ekspeditioner og myndigheder, der har ydet et positivt bidrag til at gøre vort arbejde muligt.

På NANOK's vegne

Peter Schmidt Mikkelsen

Feltrapport for Nordholdet 2006

Opgave

Det var nordholdets opgave:

- 1) at fortsætte kortlægningen af hytterne omkring Germania Land, Dove Bugt, Bessel Fjord og Hochstetter Forland samt
- 2) at tilse og foretage bevaring af "Villaen" [628-1] / "Danmarks Minde" efter aftale med Grønlands National-museum & Arkiv (NKA).

Deltagere

Jens Erik Schultz og Jannik Berntsen, begge garvede Nanok'ere samt Erik Jochumsen og Hans-Henrik Carlsen, begge tidligere Siriusfupper og hyttefindere.

For at kunne begge opgaver, delte vi os undertiden i to hold: Et Villahold (Jens og Jannik) og et Hyttehold (Erik og Hans-Henrik).

*Nordholdets rejserute i 2006.
I løbet af sommeren blev der sejlet ca. 200 km (blå) med motorbåd og vandret ca. 170 km (rød).*

*Nordholdet 2006.
Erik, Jens, Jannik og Hans-Henrik foran Villaen [628-1] i Danmarkshavn.*

Forudsætninger

Efter registreringen i 2005 manglede i nordterrænet de vanskeligst tilgængelige hytter med største indbyrdes afstande. Nordholdet brugte som base Danmarkshavn Vejrstation, der velvilligt stillede husly, materialer, hjælpsomhed og hygge til rådighed, ofte suppleret af et godt måltid.

Vi havde medbragt NANOKs lille aluminiumsjolle med en 4 hk påhængsmotor for at muliggøre sejlads langs yderkysten, hvor der ofte er vanskelige isforhold. Netop isen skulle vise sig at få største betydning for året hytteregistreringer.

Udrejse

Vi afrejste fra Kastrup den 18. juli 2006 i tropevarme. Turen gik via Reykjavik og derfra til Akureyri under mere tempererede himmelstrøg. Hans, der havde været i Akureyri nogle dage for at varetage proviantindkøb, modtog Jens, Jannik og Erik i lufthavnen. Næste morgen gik det via Mestersvig til Daneborg, hvor vi strandede for natten i Sandodden. Perfekt: Derved fik vi god tid til at pakke flyveren med grejer, proviant og alujollen til afgang næste morgen!

Ankomst til Danmarkshavn

Næste morgen fløj vi mod Danmarkshavn i det skønneste vejr. Vi var de eneste passagerer, og med ubegrænset sigt over terrænet fik vi hurtigt et indtryk af, hvad der ventede os. På den en time lange flyvetur var

Med alujollen som blind passager!

Jens ved sin morfars hytte i Danmarkshavn. Jens Schultz er barnebarn af J.P.J. Lindhard, der deltog som læge i Danmark-ekspeditionen 1906-08.

der faktisk intet åbent vand at se! Kajakturen i sommeren 2005 kunne under ingen omstændigheder have været gennemført i år. Først lige syd for Danmarkshavn så vi et lille åbent område i isen på måske 2x3 kilometer og en revne langs yderkysten.

Vel nede og godt modtaget på Danmarkshavn blev vi indkvarteret. Vi blev under hele opholdet godt behandlet og godt sørget for.

På stationen lå sneen endnu i vældige driver, og kun foran Vesterelv var der et lille hul i isen ude i havnen. Det stod hurtigt klart, at ikke meget kunne udrettes den første uge. Hele Dove Bugt var pakket med is, alt på land var indhyllet i tung sne og smeltevand. Villaen var ingen undtagelse, så den første uges tid gik med klargøring af grejer, dræning af Villaen og med at hjælpe til på vejrstationen.

Hytteholdets rapport

Hytteholdet gennemførte 4 registreringsture af hhv. 3, 8, 1 og 1 dages varighed. Der var et ganske stort arbejde - antallet af hytter taget i betragtning - og ikke mindst, fordi vi oftest var henvist til anvendelse af "apostlenes heste". Vi vandrede i år ca. 170 km og sejlede ca. 200 km.

1. tur:

Efter at have gået en del is-udkigsture både til fjelds og på selve isen, lagde vi ud med at gå ind i landet stik nord for stationen for at finde "Syltekrukken" [634]. Ad omveje, i ofte knæhøj slushice nåede vi til hytten godt ud på aftenen – det vil sige, vi slog lejr 3 km derfra, da der ingen teltpladser var i nærheden grundet sne og afsmeltning. Hytten var i ringe forfatning og nærmere våd end fugtig. Hjemturen gik lettere, og vi fik et godt overblik over yderkysten.

2. tur:

Vi var heldige, at en helikopter med en venlig pilot tilfældigvis passerede forbi. Alle tiders mulighed! På baggrund af det observerede: en bred revne fra Fyrretyvekilomternæsset mod syd ca. 35 km langs Germanialand - besluttede vi at få fyret op for alujollen. Den har den fordel, at den kan bruges både som båd og som trækslæde. Det gik rimeligt let og i løbet to

Vores revne set fra lufthøjde ...

... og fra vandhøjde.

Bamserne er glade for Heeringhus [626]

dage nåede vi frem til Fyrretyvekilomternæsset. Her efterlod vi alujollen, tog rygsækken på og vandrede videre mod nord. Næste dag nåede vi både Micardbu [704] og Thomas Thomsens Næs hytten [707]. Trods tæt tåge gik vi det meste af vejen på isen, da der på landet nærmest var ufremkommeligt af mudder og snefaner. Begge hytter er meget medtagne og Micardbu, som for 3-4 år siden var i rimelig stand, nærmer sig også ruintilstand.

Tilbage ved jollen eller "aluminiumsvarden" – efter at Erik havde testet om hans rygsæk kunne holde ham oven vande (ku' den ikke!) - genforsynede vi og gik så stik vest mod Germania Land hytten [702]. Den var ikke sådan at finde, og til sidst måtte vi slå lejr og lede videre dagen efter. Efter fem timers søgning fandt vi den endelig – 2 km fra teltet! Det er den gamle "Syltekrukke", der er blevet skåret midt over, transporteret ca. 25 km mod nord og samlet igen. En fin hytte i brugbar stand, som ikke ofte får besøg! Vi gik i alt 62 km på den tur.

I alujollen fortsatte vi derefter sydover og kom i god vind og pæne våger hurtigt til Syttenkilomternæsset via Margarinecentralen [638] på Kap Steensby. Margarinecentralen var medtaget, men den ny hytte på Syttenkilomternæsset [630] er en dejlig kasse. Vi reparerede skorstenen efter et bamsebesøg, og så var der gang i hyggen! Omkring hytten er der en stor mængde eskimoruiner: teltringe, vinterhuse og kødgrave. Pålandsvind havde drevet isen ind mod land og lukket den sydlige del af

vor passage, så turen som "trækdyr" over isen blev noget længere på vejen hjem. komme ind til hytterne i Lillebælt grundet

3. og 4. tur:

De to sidste ture var begge dagsture fra Danmarkshavn

foretaget i fællesskab med stationens

mandskab og i stationens både.

Første tur gik til hytterne

Kap Bismarck [623], Heeringhus [626] og Kap Quist [624].

De to førstnævnte var godt medtagne af

vind, vejr og bamser. Den sidste hytte var blot ruin.

Nogle dage efter på en hytte- og isreconosceringstur

anvendte vi stationens kutter, der stort set er magen til NANOKs

egen "Agsut" på Ella Ø. Resultatet af turen blev dog ikke som ønsket. Vi kunne ikke

Syttenkilometerenæsset [630-2]

pakis, og isen lå stadig fast i Dove Bugt helt fra Stormnæs. Dog fik vi øje på Dagmar Havn hytten [620] på 3-4 km afstand, men måtte vende om og returnere til Danmarkshavn, da isen langsomt lukkede sig om os.

*T.v.: Germania Land hytten [702]
(Gl. Syltekrukke)*

Nedenfor: Ny Syltekrukke [634]

Villaholdets rapport

Villaen

Vor opgave var at gennemgå "Villaen", der er det ældste beboelseshus af europæisk herkomst i Nordøstgrønland. Det blev bygget for 100 år siden af Danmark-ekspeditionen" ved den bugt, der den 17. august 1906 blev døbt Danmarkshavn.

Dt lille hus på 16 m² var i to år hjem for fire ekspeditionsdeltagere: J.P. Koch, A. Wegener, A. Lundager og A. Bertelsen. Det kom i 1910 til at redde

livet for Ejnar Mikkelsen og Iver P. Iversen på deres "Farlige tomandsfærd" (Alabama-ekspeditionen), da de med deres sidste kræfter nåede frem til huset og dets proviantforsyninger.

I august 1919 ankom fangstmænd fra det nystiftede "Østgrønlandsk Kompagni". Lederen af holdet var Hans Ludvig Jensen, den tidligere hovmester på Danmark-ekspeditionen, som også var en af initiativtagerne til stiftelsen af det nye kompagni. De fandt huset i en sørgelig forfatning. Taget var blæst af, delvist

Mindevarden over de to døde fangstmænd.

brændt, og huset var fyldt med is. Det blev straks genopbygget med nyt – lavere – tag og nu med bislag på de tre sider. Det astronomiske observatorium blev flyttet og indgik som en del af bislaget. Den nyskabte station blev omdøbt til "Danmarksminde".

Efter to strenge år, hvor bl.a. to fangstmænd døde af skørbug pga. udeblevne forsyninger, måtte huset forlades. I resten af fangstmandsperioden blev det kun sporadisk benyttet. Igennem årene har vejrstationens personel omhyggeligt vedligeholdt det med tagpapdækning.

Gulvet åbnes. Der står blankt vand helt op til gulvbrædderne.

Der graves en dræningskanal ud gennem sydveggen.

Bjørnebesøg ved Villaen.

Villaen i dag

Huset fremstår i dag ganske som det så ud efter ombygningen ifølge fotos og tegninger fra 1919. Det er imidlertid bygget på en skrånende klippegrund, hvilket har medført at store mængder ral og grus har samlet sig op ad nordvæggen. Det medfører store vandmængder inde i huset om foråret og sommeren. Vi har lavet en midlertidig dræning ud gennem sydvæggen.

Vandet fra huset ledes ud gennem dræningskanalen.

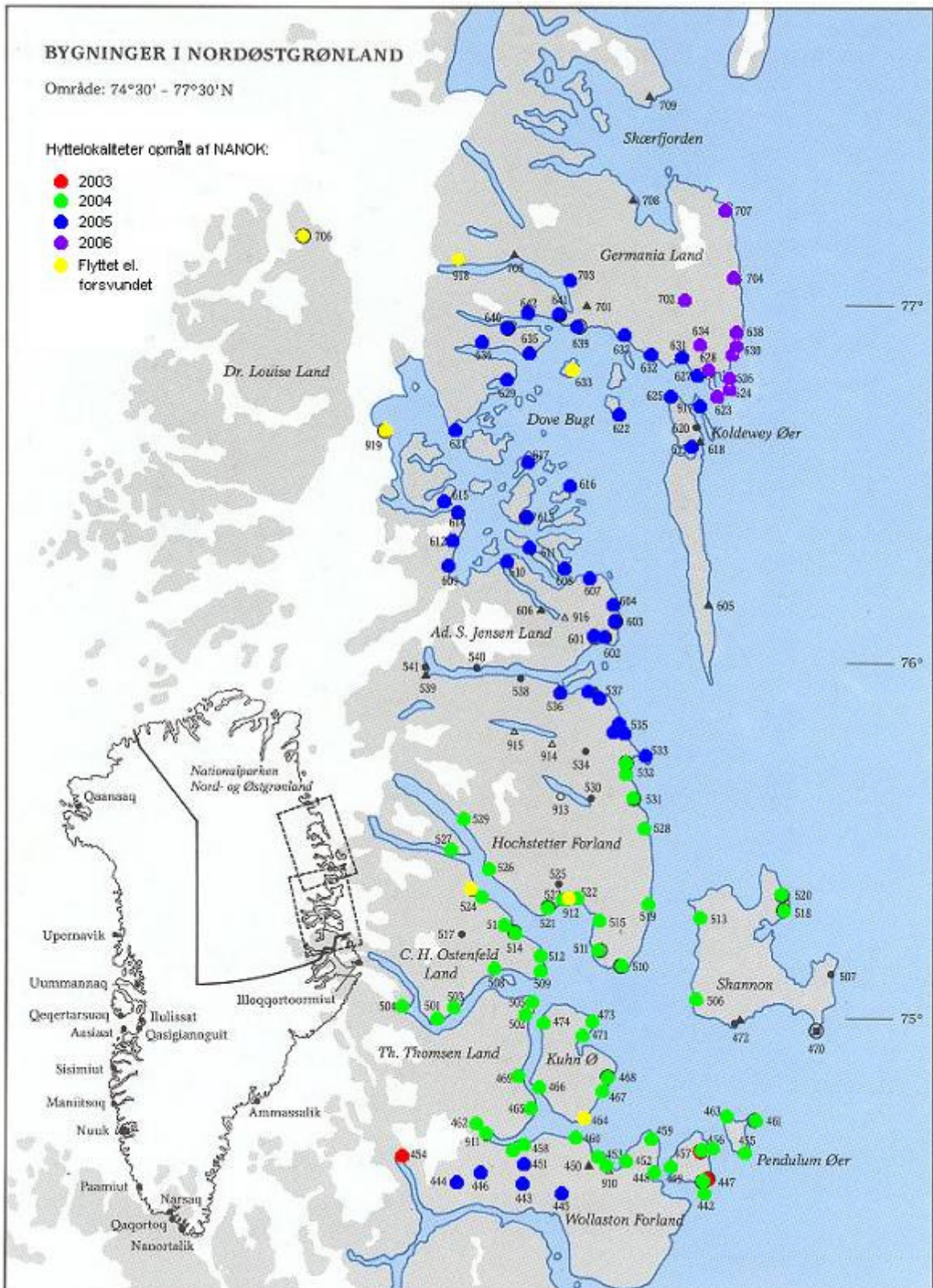
Vi har udfærdiget en fuldstændig tilstandsrapport til brug for Grønlands National-museum & Arkiv (NKA) i Nuuk med forslag til en plan for fremtidssikring af huset. I hovedtræk består forslaget i en afgravning af alt ral nord og vest for huset for afløb af smeltevand sydvest om huset. Desuden bør gulvet i huset, som ikke længere står til at redde, tages op, og der bør etableres afløb under gulv mod syd og nyt gulv etableres. NANOK vil også stå til rådighed for dette projekts gennemførelse.

Hjemrejse

Hjemrejsen med Twin Otteren startede ud på eftermiddagen den 9. august. Direkte til Mestersvig, Constable Pynt og Akureyri. På flyveturen fik vi bekræftet vore anelser: Isen lå endnu fast i hele Dove Bugt, og der var kun åbent vand i Øresund, Lillebælt og Stormbugt, dvs. farvandene lige syd og vest for Danmarkshavn. Åbningen i Storisen, som vi sejlede i langs Germanialand, var igen lukket. Først syd for Shannon var der sejlbart indenskærs, men stadig lukket til havs.

Vi strandede et døgn i Akureyri og fløj så direkte til København, hvor vi landede kl. 2 om natten 11. august. Stor tak skal lyde til besætningen på Danmarkshavn for husly, hjælp og megen god forplejning.

Erik, Jannik, Jens og Hans-Henrik

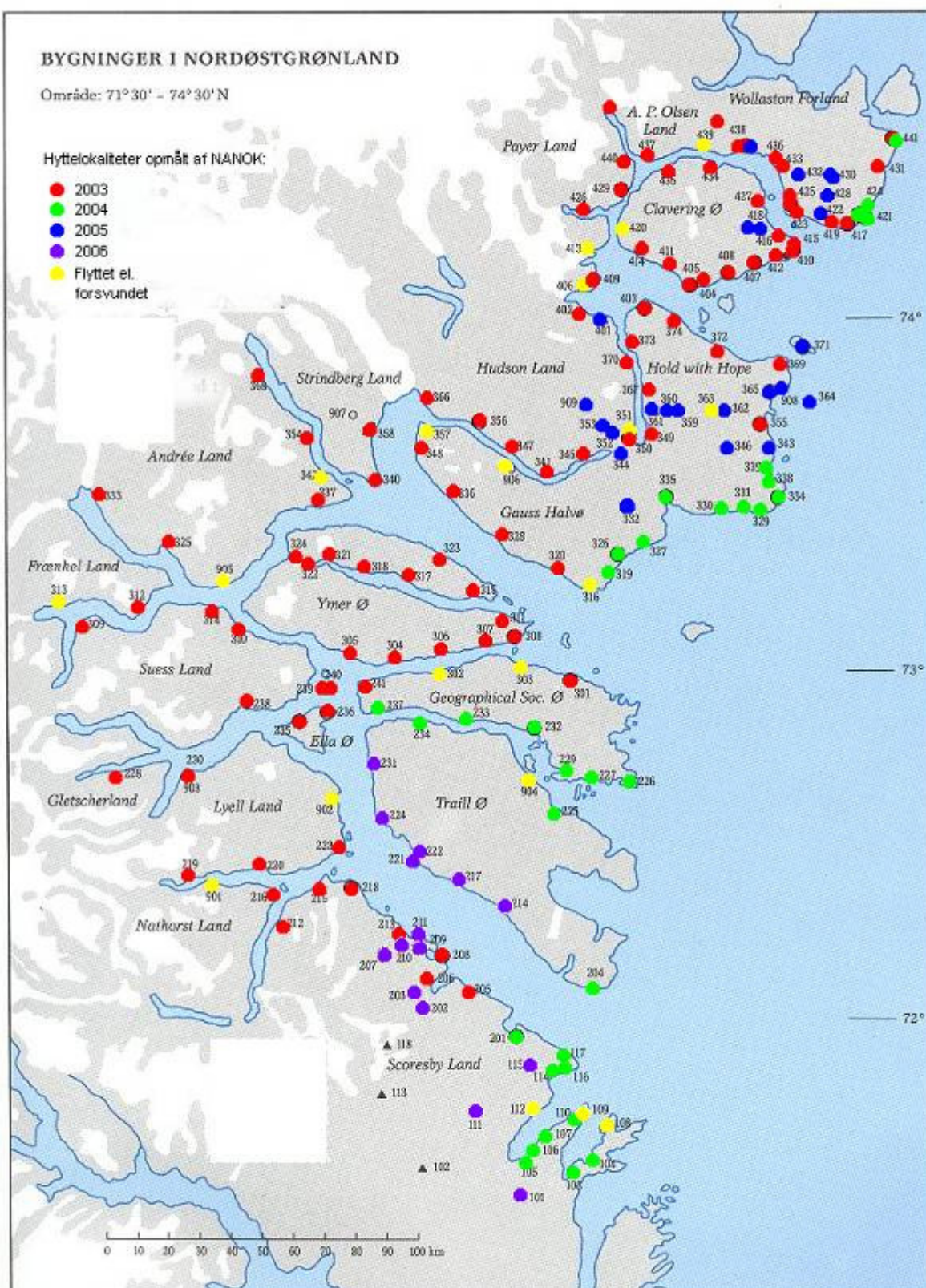
De to kort illustrerer omfanget af NANOK's arbejde i sommeren 2003, 2004, 2005 og 2006. Alle lokaliteter mærket med rødt, grønt, blåt og lilla er hytter og stationer, der er blevet besøgt og opmålt af NANOK's ekspeditionshold. Lokaliteter mærket med gult er steder, hvor der uden held er søgt efter bygninger og rester af sådanne, eller hvor det med sikkerhed vides, at bygningen eller rester deraf er flyttet eller forsvundet.

BYGNINGER I NORDØSTGRØNLAND

Område: 71° 30' - 74° 30' N

Hytteekaliteter opmålt af NANOK:

- 2003
- 2004
- 2005
- 2006
- Flyttet el. forsvundet

Feltrapport for Sydholdet 2005

Sydholdet

Fuld tid: Ole Schirmer Nielsen, Jesper Stentoft og Torben Jeppesen. Alle tre tidligere Siriusmænd. Deltid: Christina Zinck-Jørgensen og Mette Stentoft.

Opgaver

Sydholdet havde til opgave at færdiggøre registreringen af hytter i området omkring Mestersvig, nordsiden af Kong Oscar Fjord samt hytter inde i land ved Fleming Fjord. Desuden skulle kutteren "Agsut" friskes op med en gang maling. Sydholdet rejste fra Danmark mandag den 31. juli 2006 og returnerede igen lørdag den 26. august.

Hjem til Ella Ø

Vi ankom til Ella Ø i flot vejr tirsdag sidst på eftermiddagen. Vi blev indlogeret i Ørnereden og gik derpå i gang med at afmontere presenningsoverdækningen på "Agsut".

Sydholdets ruter:

Antal besøgte lokaliteter: 29

Sejlet med Agsut (kutter): 720 km (blå).

Vandret til fods: 120 km (rød).

Sydholdet 2006.

*Fuld tid: F.v: Ole Schirmer Nielsen, Jesper Stentoft og Torben Jeppesen.
Deltid: F.v: Christina Zinck-Jørgensen og Mette Stentoft.*

Renovering af "Agsut"

Vi brugte indtil fredag på at male kutteren. Malingen var meget beskadiget på stort set hele kutteren grundet den kraftige indtørring, der var sket siden flytningen til Ella Ø.

Først prøvede vi at slibe malingen af, men pga. den tilbagesiddende malings hårde overflade, var det en meget tidskrævende affære. Men med det rigtige udstyr skete der noget – en tagpapbrænder og en spartel og malingen strøg af i fede kager. Vi måtte dog begrænse renoveringen til styrehus og kahyt pga. tiden. Efter grunding fik fugerne mellem fer og not fugemasse og derpå blev der malet i vildskab.

Lørdag var kutteren klar til montering. Vi fik skiftet olie og gjort klar til søsætning. Kutteren blev rullet i vandet ved lavvande og ved højvande kunne vi sejle den af beddingsvognen. Det regnede en stor del af dagen. Det var vi dog glade for, da dækket på den måde ville blive tæt, inden vi skulle ud at sejle.

Sofia sund

Søndag den 6. august dampede vi af fra Ella Ø. Vejret var fint og vi var klar. Turen gik gennem Sofia Sund for besøge hytterne der. Vores første stop var Namdalshytten [305] i Karl Jakobsens Bugt. Vi sejlede videre ud gennem sundet og rundede på vejen Arentz Hytten [304], Stordalen [306] og Orvin Hytten [307] på nordsiden af sundet. Vores plan var at overnatte ved Kap Humboldt [308], men da vi ankom til hytten, ved et-tiden om natten, var alle værelser allerede optaget. Konebådsekspeditionen med "Arnaq", søsterskibet til "Agsut", var kommet før os, så vi overnattede på kutteren.

Dagen efter satte vi kursen mod Laplace [301]. Stationen er af samme opbygning som Sverresborg i Vega Sund, endnu en lokalitet der emmer af historie og desværre mangel på vedligehold.

Vi sejlede tilbage gennem Sofia Sund. Planen var at overnatte i en lille vig i munden af Vega Sund, men grundet kraftig blæst og store bølger ud for munden af sundet, satte vi kursen mod

"Agsut"s styrehus før renovering.

Torben og Jesper i gang med penslen.

Ella Ø for opankring. Vi lagde til i Lemming Bugt på øst siden af Ella Ø. Da vi smed anker, fik vi bjørnebesøg. Den blev desværre ikke længe, så vi gik til køjs.

Kong Oscar Fjord

Tirsdag den 8. August. Da vi kontrollerede olie før afgang, viste det sig, at der var trængt vand ind i gearet. Olien blev skiftet og derpå sejlede vi mod vestsiden af Traill Ø til den første hytte. Vi ankrede op ved både Nordborg hytterne [231-1 og 231-2], Kongeborghytterne [224-1 og 224-2] samt Holm Bugt hytten [222]. Dagens sidste hytte blev Sporvognen [221]. Her tilbragte vi natten - på rigtige senge.

Næste dag satte vi kursen mod Mestersvig via Bådhytten [217] og Vælddalhytten [214]. Bådhytten er placeret et godt stykke oppe i land stående på en primitiv vogn. Hytten er stadig intakt, men præget af at være udsat for megen fugt, når tøbruddet sætter ind. Den er tilsyneladende trukket der til med dozer.

Den ældste af Kongeborg hytterne [224-1].

Vi ankom til Mestersvig sidst på aftenen. Den sidste del af turen sejlede vi i tæt tåge vha. GPS. Tågen lettede heldigvis, da vi nærmede os land.

Næste dag brugte vi på at registrere Mestersvig Flyveplads [209-1] og Nyhavn [209-2].

Fleming Fjord

Fredag den 11. august sejlede vi mod Stresshytten [106] i Fleming Fjord. Vi fulgtes med Sirius, der skulle samme vej. Det var noget af en drøj tur, 10 timers sejlads i kedeligt vejr og halvdelen af tiden i regn.

Næste dag gik Torben og Jesper de 10 km ind i Pingel Dal til Fleming Dal Hytten [101]. Ole blev tilbage og passede på "Agsut".

Sidst på dagen sejlede vi til vestsiden af fjorden for overnatning. Næste morgen gik Ole og Jesper over land til Ørsted Dal Hytten [111]. Turen gik via Qorog og Allday

Jesper og Torben ved Fleming Dal Hytten [101].

Ole henter vand ved Bådhytten [217].

Dal i godt vejr. Hytten var heldigvis placeret forkert på kortet, hvilket sparede os for krydsning af det store elvleje i Ørsted Dal. På hjemvejen blev vi et par kilometer fulgt på vej af en sur moskustyr. Efter et par signalstifter og en gang kapgang fik vi den rystet af os.

Efter 30 km til fods sejlede vi til bugten ud for Henrik Møller Dal.

Mandag den 14. august. Torben pakkede en let rygsæk og tog turen alene ind til Øyedalshytten [115]. De ca. 16 km. blev gjort på knap 4 timer.

Da Torben kom tilbage, sagde vi farvel til Fleming Fjord og sejlede mod Mestersvig.

På vejen rundede vi lige Jostein hytten [205]. Hytten havde haft bjørnebesøg, hvilket den ene gavl og en madras havde lidt under.

Vi blev på Mestersvig et par dage. Christina og Mette ankom med flyveren den 15. august. Tiden brugte vi til at registrere Minebyen [207] og Washburns Hus [210] samt socialisere os med POLOG og Tårnuglerne.

Vi holdt redningsøvelse med pigerne, så de fik prøvet både redningsdragt og vest i det kolde vand. De fik også en lille prøvesejlads fra Nyhavn og om til Skida [211].

Torsdag den 17. august sejlede vi ud fra Nyhavn for at sætte folk af ved Hamna [208-2] og ved Ekspeditionshuset [206-2] i Mesters Vig. Vi blev dog stoppet af stærk blæst og store bølger, da vi nåede Hamna, så i stedet blev der landsætning inde i Noret. Torben sejlede tilbage til Nyhavn for at vente på bedre vejr.

Øyedalshytten [115] brugbar med "lidt" god vilje.

Ole og Christina tog sig af registrering af Hamna hytten. Her tog de en overnatning og gik derefter de 9 km tilbage til Mestersvig. Mette og Jesper gik ind til Sorte Hjørne [203] via Ekspeditionshuset. Efter en overnatning i Sorte Hjørne gik turen til Jakobsbo [202] og derpå tilbage til Ekspeditionshuset, hvor de efter 38 km blev samlet op af "Agsut".

Med kurs mod Ella Ø

Kursen blev sat mod Kap Peterséns [218], hvortil vi ankom ved 4-tiden om natten. To mand blev indlogeret i hytten og resten sov på kutteren. Ved 7-tiden blev vi vækket, da kutteren begyndte at rulle pga. store bølger og kraftig vind. Bølger og vind tog til, så vi bestemte os for at gå i land for at få lidt søvn, mens vi ventede på bedre vejr.

Seks timer senere havde bølger og vind lagt sig, så vi hev ankeret op og sejlede videre mod Ella Ø. Det gik endda så galt, at solen begyndte at komme frem imellem skyerne. Turen forbi Bastionen blev gjort i fin sol og stille vand.

Da vi ankom til Ella Ø, tømte vi kutteren for alt og indlogerede os derpå i Ørnereden.

Søndag den 20. august stod vi op til fint solskinsvejr. Vi brugte noget af dagen sammen med Sirius på en kuttertur til Ørkendal vest for Ella Ø. En times sejlads, 10 minutters gang og så står man midt i et imponerende elvleje.

I løbet af aftenen og natten fik vi trukket "Agsut" på land.

Mandagen blev brugt på optælling og vinterklargøring af "Agsut". Sidst på dagen var vi klar til at forlade Ella Ø.

Det skulle dog ikke gå så nemt. Vi skulle have været ude den 22. om formiddagen, men de følgende dage lagde der sig et tykt tæppe af skyer over Ella Ø og Mestersvig. Først om formiddagen den 24. tillod vejret flyvning.

Efter 24 dage i Nordøstgrønland forlod Sydholdet Ella Ø for at vende snuden hjem mod familie og hverdag.

Holdets opgaver var fuldført takket være en "heltemodig" indsats fra holdets deltagere. NANOK skylder en stor tak til Siriusbemandingen på Ella Ø og Mestersvig samt POLOG for den store hjælpsomhed de har udvist Sydholdet.

Torben, Ole og Jesper

Ankomst til Ella Ø. Ørnereden med Bastionen i baggrunden.

Om NANOK

Nordøstgrønlandsk Kompagni NANOK (NANOK) er en privat, nonprofit organisation stiftet i 1992 på baggrund af det tidligere Østgrønlandsk Fangstkompagni NANOK A/S, grundlagt i 1929.

NANOK's formål er bl.a. at bidrage til udbredelse af kendskabet til Nordøstgrønland og dets kulturhistorie samt at bidrage til sikring af områdets kulturminde og bygninger.

NANOK består af en kreds på syv personer, kaldet Bestyrelsen. Disse er Peter Schmidt Mikkelsen (direktør), Jens Erik Schultz, Tommy Pedersen, Søren Andersen, Martin Reenberg, Palle V. Norit og Søren Rysgaard. Foruden denne bestyrelse deltager en række enkeltpersoner – NANOK'ere - aktivt i arbejdet. Al arbejde i NANOK er frivilligt og ulønnet.

NANOK udsender hver sommer et felthold typisk bestående af 5 – 10 deltagere fordelt på 2 eller 3 hold, der i 3 – 5 uger arbejder i Nordøstgrønland. Resultatet af dette arbejde dokumenteres og offentliggøres i en feltrapport. Ekspeditionsdeltagerne udvælges af bestyrelsen. I årene 1991-2006 er der udsendt i alt 92 NANOK'ere til Nordøstgrønland.

For at kunne gennemføre arbejdet råder NANOK over et betydeligt ekspeditionsmateriel. Derimod besidder NANOK ingen fast ejendom i Grønland.

NANOK's arbejde finansieres af Aage V. Jensens Fonde.

Kompagniet støttes desuden af en lang række private bidragsydere. Blandt sine mange, gode samarbejdspartnere tæller NANOK bl.a. Slædepatruljen Sirius, Forsvarets Vagt Mestersvig, Royal Arctic Line, Polar Logistics Group (POLOG), Flugfélag Islands, Logistikcenter Grønland, Grønlands Hjemmestyre, Grønlands Nationalmuseum, Dansk Polarcenter, og Danmarks Miljøundersøgelser.

NANOK har siden 1991 renoveret og vedligeholdt ca. 20 kulturhistoriske bygninger og har for denne indsats modtaget betydelig anerkendelse, bl.a. fra Grønlands Hjemmestyre samt Grønlands Nationalmuseum.

NANOK er i 2003 – på opfordring af Grønlands Hjemmestyre - begyndt at udarbejde en bygningsmæssig status af samtlige kulturhistoriske hytter og stationer i Nordøstgrønland. Registreringerne stilles vederlagsfrit til rådighed for Grønlands Nationalmuseum & Arkiv i Nuuk.

Liste over nordøstgrønlandske stationer og hytter renoveret af NANOK 1991 - 2006:

Hyttenummer	Navn	Istandsæt år
514	Ny Jonsbu	1995
510	Hochstetter	1996, 1998
447	Germaniahavn	1999
438	Zackenberg	1991, 1992
429	Moskusheimen	1994
425	Sandodden / Karina	1994 - 2000
417	Kap Herschell	2002
405	Eskimonæs	1998
356	Hoelsbu	1999, 2000
350	Loch Fyne	1993
340	Kap Ovibos hytten	2000
335	Myggbukta	1999
324	Varghytten	2002
308	Kap Humboldt	1997
224-2	Kongeborgen	2001
222	Holm Bugt hytten	2001
218	Kap Peterséns	1998
201	Antarctichavn	2001 (knust af lavine i 2002)

Kilde: Vedr. hyttenumre og -navne Peter Schmidt Mikkelsen *Nordøstgrønland 1908-60*, Aschehoug 2001

